

טעמו ורואו

פנינים יקרים ושיחות חיזוק

מפי המשפיע הנפלא הר"ח רבי דוד אייזנבאך שליט"א

גילוי דעון ה' למעשה

גליון ג' - פרשת במדבר תש"פ

יחד שבטי ישראל - נצחיות ענין הדגלים בכל הדורות

והנה עיינו הרואות על פי הנ"ל, כי ענין הדגלים בשורשם עדיין קיים גם בימינו, ואמנם לא בעלמא הדין, אך בקרב מלאכי מרום יש את ענין הדגלים. ובדברנו נשכיל לראות בס"ד, כי אף בעולמנו שייך פנימיות ענין הדגלים.

וזאת ידוע, כי דפוס ותבנית סידורו של כל בית כנסת בנוי ומסודר להפליא לפי צורת וסדר חניית ישראל במדבר, וכפי שתקנו ב'וועד ארבע ארצות', שבמרכזו של בית הכנסת תעמוד הבימה של קריאת התורה, וסביב לו יחנו ציבור המתפללים. וכשם שבמדבר חנו משה ואהרן למזרחו של משכן, כך מכבדים את פני הקהל לשבת במזרחו של בית הכנסת, ואף גם זאת, שבסדר תפילתנו אנו מזכירים את סדר שבח המלאכים, וכפי שאומרים בנוסח התפילה 'נקדישך ונעריצך כנועם שיח סוד שרפי קודש'. ומכל אלה אנו רואים כמה תפילתנו בבית הכנסת דומה עד לאחת לסדר מחנות המלאכים בשמים ממעל.

שלמות נפש האדם על ידי

מועדי השנה

אך כל זה היא בחינה קטנה של דוגמת המלאכים. וישנה נקודה יותר מעמיקה

סידור השבטים שסביב למשכן יחנו נמצא שהמשכן שוכן כבוד בצורה מכובדת ביותר בתוך כל עדת ישראל, ואמנם באם יזדמן ששבט אחד יאבה להחליף את מקומו עם שבט אחר השוכן בוויית אחרת, אין בכך כל חיסרון, והדבר לא יוסיף ולא יגרע.

אולם במדרש מבואר (תנחומא במדבר פי"ד), 'שכיון שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב אלף מרכבות מלאכים והיו עשויין דגלים דגלים, וכיון שראו אותן ישראל שהיו עשויין דגלים התחילו מתאווים לדגלים אמרו ולואי שאנו נעשין דגלים כמותן, אמר להם הקב"ה התאוותם בדגלים חייכם הריני עושה משאלותיכם. מיד הקב"ה הראה אהבתו לישראל ואמר למשה לך עשה אותם דגלים כמו שנתאוו'. והרי לנו, כי ענין גדול ונשגב יש בדגלים אלו, וכלל ישראל חמדו לכך מאחר וראו את מלאכי השרת שוכנים כבוד באופן זה.

ובזוה"ק מבואר בענין יותר פנימי, כי ענין הדגלים נעוץ בסוד 'מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא', שבשעת מתן תורה זכו כלל ישראל להתבונן בסדר המלאכים איך הם מסודרים על פי קווי ימין ושמאל, ועל דבר זה נתקנאו כי אף הם רוצים בכך, והקב"ה אכן מילא משאלותם.

השבוע אנו קוראים פרשת 'במדבר'. עם העיון בענייני הפרשה אנו מוצאים אותה מחולקת לשלושה עניינים. בראשונה התורה עוסקת בהרחבה בענייני הדגלים לשבטיו ולרוחותיו, אחריו מבואר ענין מעמדם ומקומם של שבט לוי במדבר, שגם זה חלק מעסק הדגלים, ובהמשך אנו לומדים על פדיון הבכורים עם הלווים.

ואמנם בהשקפה ראשונה נראה, שפרשה זו על כל חלקיה איננה נוגעת לזמננו לא להלכה ולא למעשה, והדבר מתקבל על הדעת כסיפור דברים בעלמא. אולם מודעת זאת לכל בר בי רב, כי התורה הקדושה היא נצחית, ובכל פרשה קלה בתורה יש בה הוראה למעשה לשעה ולדורות לדעת את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון. ובס"ד ננסה במאמרנו זה להתבונן בנקודת עבודה הנלמדת מפרשת הדגלים כמו ממעמדם ומצבם של שבטי ישורון במדבר, איך ממנו נקח לעבוד את ה' כראוי וכנכון.

בשם אלוקיני נדגול - נתאו

ישראל לדגלים

והן אמת, כי לפום ריהטא נראה, כי סדר הדגלים והשבטים היה סדר מסוים איך לקיים את המאמר 'ושכנתי בתוכם', ועל ידי

שעלינו להתבונן בעבודת הבורא שנוכל לעבדו כשם שעובדים לפניו בשמי מרום.

ונקדים לבאר יסוד גדול בעניין מועדי השנה. הנה בימים אלו אנו מתכוננים בדחילו ורחימו לקראת חג מתן תורתנו הבעל"ט, ומהלך מחשבתנו הוא, כי אי לאו האי יומא לא היינו יכולים להתקיים ולהחזיק מעמד, באשר בחג זה קיבלנו את תורתנו הקדושה שהיא יסוד אומנתנו, ואמנם הדברים הם אמתיים ונכונים.

אך לפעמים יעצור האדם וישאל לאמור, כי רק לאחרונה זכינו לחגוג את חג המצות, ועל חג הפסח הרי גם נתבאר בספה"ק כי הוא שורש וראש כל המועדות, ולולא חג הפסח לא היינו מתקיימים וכו', וכך חוזרים הדברים על עצמם מדי חג ומועד, ומשום כך ישאל השואל, כי איזה חג הוא אכן חג המובחר ביותר.

אך הענין יתבאר על נכון בדרך משל על אדם אחד שחש ברע, והלך לדרוש ולברר אצל הרופא מה היא מחלתו ובמה יכול להתרפא, הרופא בדק אותו, וקבע לאמור כי הינו סובל על מחלת לב רח"ל, ועליו להיזהר ולהישמר על בריאות לבו, כי אחרת כל חייו מוטלים בסכנה. החולה סבר וקיבל, והחל לטפל ברפואת לבו כהוגן.

כעבור תקופה הרגישי שוב שאינו בקו הבריאות, ופנה שוב לחסדי הרופאים, לאחר בדיקות מעמיקות נתברר כי הוא סובל על מחלה בכבד ל"ע. הרופא הזהיר אותו שעליו להתנזר משתיית אלכוהול שהוא בעבורו כסם המוות, כי באם הכבד אינו מתפקד כראוי יכולים חלילה להגיע לשערי מוות. וכך חזר הדברים על עצמו כשבתקופה אחרת הוא שמע מהרופא שעליו להפסיק לעשן, כי ריאותיו אינן נקיות וזה סכנת חיים, וכן הלאה.

החולה לא הסתיר את פליאתו, ושאל את הרופא לאמור, האם הלב הוא העיקר,

או שמא הכבד או הריאות. הרופא הועיל להסבירו, כי גם הלב הוא העיקר, גם הכבד וגם הכליות, מאחר וגוף האדם מורכב מקומה שלמה, ויש בו אברים שונים אשר הנשמה תלויה בכל אחד מהם, וכשאחד מהם אינו מתפקד כראוי חלילה, אזי כל הגוף מוטל בסכנה ממשית, ואין כל סתירה אם פעם נאמר לו שהלב הוא העיקר, ואילו פעם אחרת נתברר לו כי הכבד הוא העיקר, כי אמנם כל אחד מהם הוא עיקר גדול בבריאות וחיי גופו.

וכשם שגוף האדם בנוי ומרוכב מקומה שלמה, כך הדבר לגבי נפש האדם במעגל השנה, שמכל חג ומועד שואבת נשמתו אור וחיות לאבריו הרחוקים באופן שכל אחד מהמועדים הם צרכים חיוניים לשלמות נפשו של אדם, ואכן אם יחסר לנפשו אחד מהמועדים, אזי שלמות נפשו יכולה להיפגם חלילה.

ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם - כלל ישראל כקומה שלמה

וכשם שבמושג 'שנה' קיים הענין של 'קומה שלמה', כך הדבר לגבי 'נפש', שכלל ישראל בכללותם בנויים ואחודים יחדיו מקומה שלמה, זאת כאשר לכל יחיד שייך את התיקון והעבודה הפרטית משלו, אך בד בבד הוא חלק בלתי נפרד מהקומה שלמה של כל יחד שבטי ישראל, וכאשר יגרע כלום מעבודתו, אזי הוא מטיל פגם בקומה השלמה של כללות ישראל.

אך אם ישאל השואל, אם כן שכלל ישראל בנוי ומחובר כקומה שלמה, אם כן מדוע איפוא קיימות הבדלות שונות בין העם, כאשר כהנים מקודשים מלווים ולווים מישראלים, וכן הלאה, הלוא אם אמת נכון הדבר שעל כל אחד מישראל להיות חלק בלתי נפרד מכללות האומה, הרי שהסברא אומרת שלא יהיו שום מחיצות בין חלקי העם השונים.

והדבר יובן על נכון דרך משל לארמון נאה ומפואר שנבנה בתכלית ושלמות היופי וההדר, וקירותיו היו עטורים בשלל צבעים לתפארת ולנוי, ויהי היום, והקיר הצפוני התבונן במראהו ההדר של הקיר הדרומי העומד ניצב למולו, ויאמר הקיר לעצמו, הנה אני בנוי לתלפיות בהוד והדר, אך חברי - הקיר העומד למולי - הרי גם הוא כולו אומר כבוד, אז אם כן למה זה הפרידו בינינו, הלוא מצד מידת היושר היה עלינו לשכון כבוד אחד לצד השני?? והתשובה לכך פשוטה ביותר, כי אם יעמידו את שני הקירות אחד לצד חברו, שוב לא יעמוד כאן ארמון... התנאי ההכרחי שהבנין יעמוד על תלו הוא שארבע הקירות יעמדו כל אחד על מכונן ומעמדו הראוי.

איזהו חכם המכיר את מקומו

כל יהודי נועד לתפקיד מסוים בבנין קומה השלמה של כללות עם ישראל, כשאר כל אחד קיבל מן השמים את המקום המתאים ביותר בעבורו, ורק ממקומו זה הוא יכול לעבוד את עבודתו ולפעול את תיקונו, ואי לכך שומה עליו להיזהר ולהישמר שמקומו בל ינח, כי כאשר מקום זה יחסר יוטל פגם בשלמות קומת עם ישראל. אך בד בבד על כל אחד להפנים ולהכיר בדעתו, שהיהודי השני שנמצא במקום אחר, הרי שגם עליו לעזוב את מקומו, כי כאמור, מן השמים הועידו מקום ותפקיד מסוים שרק לפי מעמד ומצב זה הוא יכול להתעלות בעבודת הבורא.

ודבר זה הפעים את לב בלעם הרשע כאשר ראה את ישראל שוכן לשבטיו, ואין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, ומיד נחה עליו רוח אלוקים, ובקריאת התפעלות אמר 'מה טובו אהלך יעקב משכנותיך ישראל', וזאת כאשר כל אחד מישראל היה בבחינת חכם המכיר את מקומו, בלי שאחד מהם יהיה חפץ להחליף את דגלו ואת שבטו.

ויסוד גדול שנינו כאן, והוא נכון ושייך בכל הדורות ובכל הזמנים, שכל אחד ישאף להידמות למלאכי מרום, שכל אחד מהם יודע את תפקידו ומעמדו, ומתוך הנחה זו להתאמץ בעבודת ה' כראוי וכנכון, ולהכיר שכללות ישראל מורכבת מי"ב שבטים שלכל אחד מהם תפקיד ושליחות רם ונישא שאין שבט אחר יכול לעשותו.

ומצינו במשנה, שחמשה תלמידים היו לו לרבי יוחנן בן זכאי, ואמר להם, צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם. ובין היתר נענה אחד התלמידים, שהדרך הישרה היא 'שכן טוב'. וההבנה בענין שכן טוב הוא, שכאשר כל אחד יודע ומכיר בחברו השוכן אצלו בשכנות הוא גם טוב, ודרך עבודתו היא חשובה ומקובלת לא פחות מאשר עבודתו הוא, זה נקרא המכיר את מקומו,

וזה נקרא שוכן לשבטיו שאין אחד מציץ לתוך אהלו של חברו ואין אחד מתקנא בדגלו של חברו, כל אחד מתייגע בעבודה הפרטית שלו, ומיניה ומיניה יתקלס עילעא.

כשחיים עם הסתכלות זו, אפשר אף כהיום לזכות לבחינת הדגלים. ויהי רצון שנוכח לכך.

נשא את ראש בני ישראל - חג השבועות בצל הצדיק

בימים אלו מתחילים להתכונן בדחילו ורחימו לקראת חג מתן תורתנו הבעל"ט, ועלינו להכין את הנפש ולהרגיש את נשמותינו בהכנה דרבה לקראת היום הגדול.

והנה ידוע ומקובל במקהלות חסידים, שעל חג זה היו מקפידים לערוך 'נסיעה' ולהסתופף בצלו של הרבי ליהנות מזיוו ביום גדול זה. ונסה בס"ד לבאר במאמרנו את עומק הענין הטמון במנהג קדום זה.

רבי - ראש בני ישראל

והן מודעת זאת בתפוצות ההולכים בדרך הבעש"ט הק' ותלמידיו, שאת ימי 'ראש השנה' היו עושים בקרבת הצדיק, בהיות וראש השנה הוא הראש והמוח של כל השנה, ומכיוון שכך, מן הראוי להימצא בקרבת הצדיק שהוא הראש והמוח של בני ישראל, וכידוע שרמזו את תיבת 'רבי' שבראשה מרומז תיבות 'ראש בני ישראל' מאחר והוא נחשב לראש והמוח של עם ישראל.

ובהיות וראש השנה הוא כוח ה'ראש' בבחינת 'שנה', על כן בחרו להסתופף ביום זה ליד ה'ראש' שבבחינת ה'נפש' בכדי להמשיך שפע קודש ולהאיר את נקודת האמת המשתלשל על ידי הצדיק לנפשות

עם ישראל בראש ומוח השנה, וזה ישפיע אורות והשפעות טובות למשך כל השנה.

המשפיע והמקבל - קומה

שלמה

אמנם זאת יש לדעת, כי מידת ויכולת הצדיק להשפיע על ראשי עם קודש המסתופפים בצלו, תלויה מאוד כפי כמה שהתלמיד ראוי לקבל, כי בכח התלמיד להשפיע על רבו כוחות רוחניים, ורק כאשר שהצדיק מקבל את הכוחות הללו, אז הוא יכול להקרין ולהשפיע על ידי אור החוזר על תלמידיו.

ויסוד זה מצינו בגמ' מסכת ברכות על דברי הפסוק 'ויאמר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך': 'אמר רבי אלעזר, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה - משה רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, ועכשיו ישראל חטאו אתה למה לי'. והנה ידוע מהתיקון"ז שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, ואם הדברים אמורים על משה רעיא מהימנא אדון הנביאים, אשר עליו נאמר ותחסרהו מעט מאלוקים, ועם כל זה הוא נפל ממדרגותיו בשעה שעם ישראל לא היו ראויים, אזי על אחת כמה וכמה שהצדיקים שבכל דור ודור תלויים הרבה במעלת המקבלים.

ואפשר להבין את הדברים באופן פשוט, כי אם הצדיק מכונה כראש לבני ישראל, אזי כל הכלל נחשבים לצדיק כערך ויחס כל הגוף כלפי הראש, והרי כשם שהגוף אינו יכול לחיות מבלי שהראש יהיה עליו, אז גם הראש אינו יכול לחיות בלי סיוע משאר חלקי הגוף, ולכן כאשר קיים חיסרום בקומה השלמה של כלות עם ישראל, קים גם חיסרון בראש בני ישראל, והדברים פשוטים ומובנים.

מרחוק נראה לי - התקשרות

לצדיק אף ממקום רחוק

ולפעמים מזדמנת לו לאדם סיבות שונות המעכבות בעדו מלנסוע לשהות בצל הצדיק, והדבר יכול להתקבל בעיני החסיד כי הפסיד בנפשו רב טובה וברכה בכך שלא זכה לשהות בצל קורת רבו. ויש לדעת, כי האפשרות להתקשר עם נפש הצדיק הוא דבר בלתי מוגבל, ואף מריחוק מקום אפשר לזכות בכל אותן אורות והשפעות טובות הנשפעות על ידי הצדיק, וזאת על פי היסוד הידוע ממרן הבעש"ט הק', שבמקום מחשבתו של אדם שם הוא נמצא.

וכידוע שהבעש"ט הק' הוכיח דבר זה לאמתו לאחד מתלמידיו, כשהראה לו מחזה

איך שאדם אחד קם ורוצח את מאן דהוא רח"ל, ולאחר מכן התברר שהוא כלל לא שפך דם, אך באותה שעה היה אותו אחד שרוי בכעס נורא על אדם אחר, וכבר דמייין במחשבתו איך שמרוב כעסו הוא הורג את אותו אחד שהרגיו.

קבלת התורה רק על ידי הצדיק

אך זאת יש לדעת, כי בכל שנה בחג השבועות חוזר וניעור אותן ההשפעות העצומות של מתן תורה, וכשם שבמעמד הר סיני זכו עם ישראל לשמוע ולקבל את התורה מפי הגבורה, כך מתעורר הדבר מדי שנה בשנה. אולם, כשם שבשעת מתן תורה היה על עם ישראל שיהיה להם ממוצע שימסור להם את חוקי האלוקים ואת תורותיו, ורק על ידי משה רבינו הם זכו לכל הגילויים, כך הם הדברים אף כהיום הזה, שהאדם בכוחות עצמו אין ביכולתו לקבל את התורה לולא העזר והסיוע על ידי הצדיק המשפיע, שעל ידי התבטלות התלמיד אליו הוא יכול לקבל את השפעות מתן תורה

ויסוד זה התקבל בחיבה יתרה בקרב שלומי אמוני ישראל כדבר פשוט, שבחג

השבועות הולכים לקבל את התורה במקום רבו, ואף אלו שאינם הולכים בדרך החסידות נוהגים לנסוע לחוג את חג השבועות בין כותלי הישיבה שם למדו תורה, כי הם רוצים לקשר את נפשם עם היסוד והשורש של מסורת תורתם.

ואף אם האדם לא זכה להיות מקושר עם צדיק מסוים, והדבר אינו ברור לו די הצורך לאיזה צדיק הוא צריך להתבטל, אמנם זאת עליו לעשות, כי במחשבתו יתבטל לנקודת צדיק הדור, ויכוון במחשבתו שהוא מתקשר עם שורש נשמת צדיק הדור.

חג השבועות ראש השנה

לתורה

ויש לדעת, כי ענין הנסיעה לצדיק לחג השבועות אינו ענין של מה בכך, וכשם שנהגו בראש השנה לנסוע לצדיק שהוא ראש בני ישראל כאמור, כך נהגו אף בחג השבועות שהוא ראש השנה לתורה, וכידוע מאמרו של הרה"ק רבי ברוכל ממעזיבו זיע"א, שהיה אומר כי בחג

השבועות יש להתעורר יותר מבראש השנה, כי בראש השנה דנים בעיקר על חייו הגשמיים של האדם - א בולקע ארויף א בולקע אראפ, ואילו בחג השבועות דנים את רוחניותו של האדם.

ומכיוון שכך, ברור שעל האדם להשתדל להימצא בחג קדוש ומרומם זה בצל הצדיק, כדי שישפיע על ראשו ומוחו מלוא המידה של אורות ובהירות והשגות קדושות בתורה הקדושה.

ומי יתן שנזכה כולנו לקבלת התורה, ולהיות מקושר בכל לב ונפש לנקודת צדיק הדור, ולזכות לכל ההשפעות הטובות הנמשכות מנקודת הצדיק, ועל ידי כך לקבל את התורה בשמחה ובשלמות.

טַעֲמוּ וּרְאוּ פִּי טוֹב ה'

הודעה משמחת

אפשר לשמוע את כל השיעורים והשיחות חיזוק בקו:

בארץ ישראל - 02-5368970

בארה"ב - 646-585-3065 באירופה - 443303900488

שמעו ותחי נפשכם

כל הזכויות שמורות למכון "טעמו וראו"

להערות והארות ולקבלת הגליון ולכל עניני הגליונות

יתן לפנות בכתובת אימייל: a8426277@gmail.com